

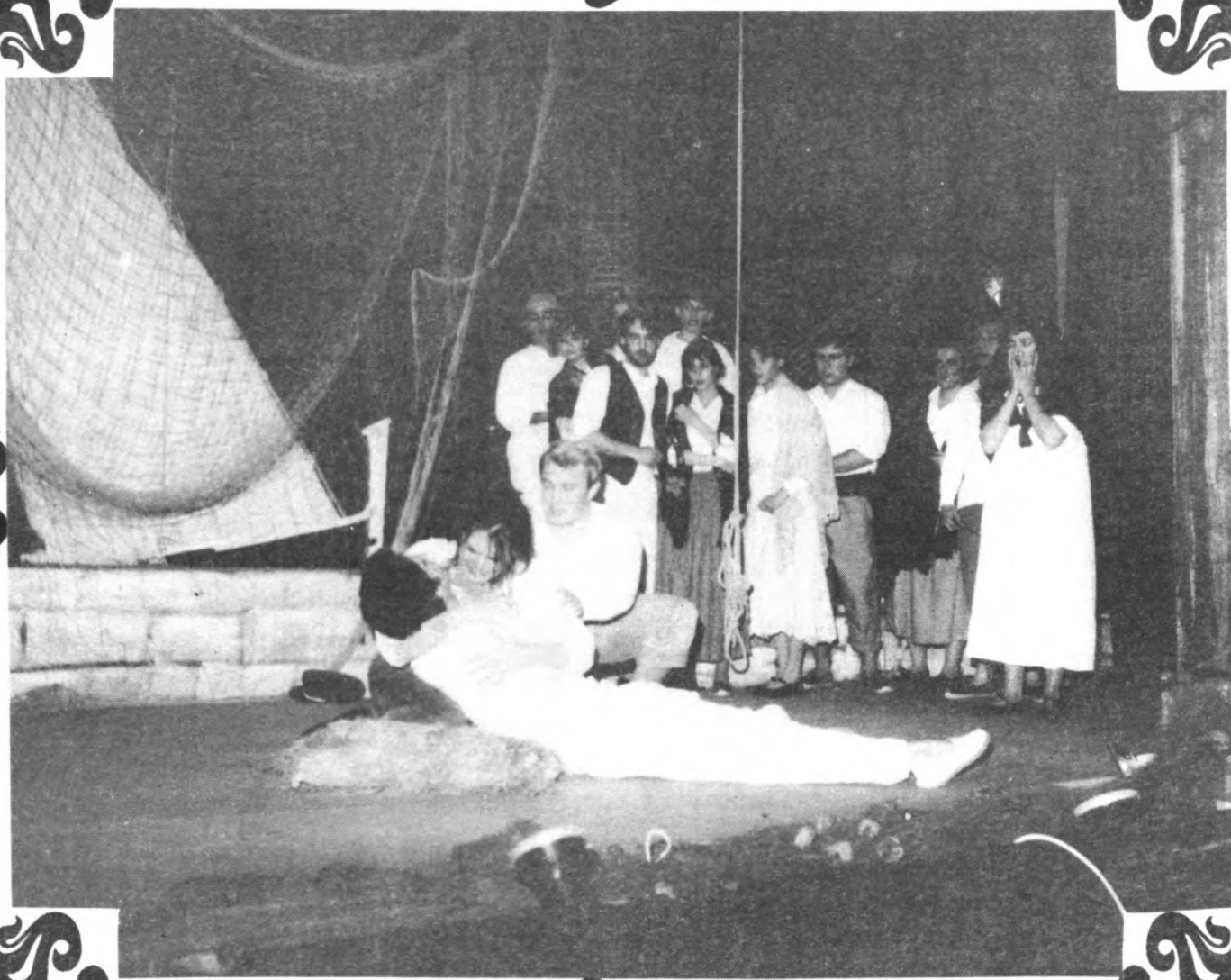
CAP

VERMELL

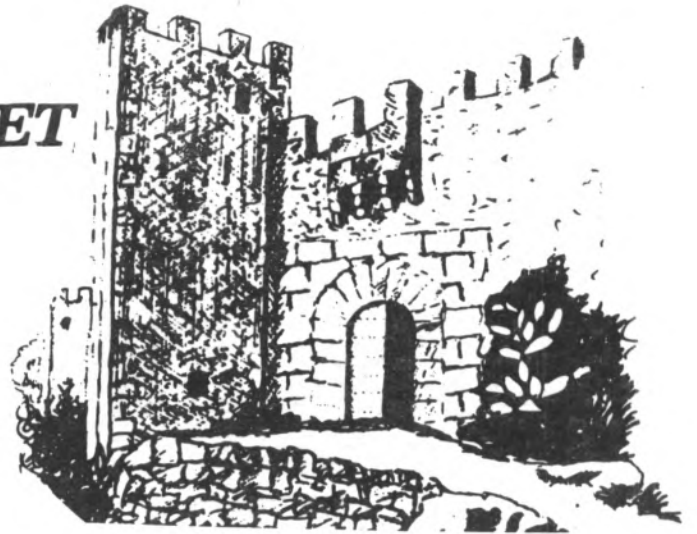
ne. 139

Capdepera i Cala Rajada

març 1.993.

PORTALET

Cap Vermell.

MARÇ 1.993.

Ne. 139.

Bolletí de l'Obra
Cultural Balear.

**Capdepera
i
Cala Rajada.**

L'hem fet:

Joan Rai.
Pep Terrassa.
Ma. Antònia Gomis.
Jaume Fuster.
Paco Galià.
Sebastià Ferrer.
Biel Torres.
Joan Espiritusanto.
Miquel Ferragut.
Llucià Sirer.
Isidor Rodríguez.
Andreu Genovart.

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Apostol i Civilitzador .
(Petra).

*Els col.laboradors d'aquesta
revista, expressen la seva
opinió als articles firmats.*

Cap Vermell.

Apartat de correus,69.

Capdepera.

L'Estatut d'Autonomia

El dia 1 de març va fer deu anys de la publicació en el Butlletí Oficial de L'Estat del nostre Estatut d'Autonomia. Un aconteixement polític d'aquesta importància mereix ésser recordat i reclama, per part de tots, una valoració crítica de l'ús que n'hem fet com a eina de poder polític i de sobirania; al mateix temps, cal fer una reflexió per millorar la seva eficàcia.

Encara tenim frescs els records d'aquelles primeres reunions on el President del Consell Interinsular, Jeroni Albertí, ens explicava el projecte polític que impulsava per aconseguir l'Autogovern i, ens convidava a la gran manifestació de dia 29 d'octubre de 1977 a Ciutat on hi assistírem un centenar de gabellins i que significà la primera gran empenta al projecte polític autonòmic.

Des de llavors hem vist materialitzar-se alguns d'aquells projectes: l'Estatut, les competències administratives. També hem patit bastantes desil.lusions: primerament ens obligaren a anar per la via lenta de l'article 143 de la Constitució; dos mesos després d'aprovar-se l'Estatut les urnes donaren el Govern Balear a un partit que no acceptava aquella ordenació política i des de llavors segueix en el poder.

Recentment, els dos partits polítics més representatius de la Comunitat, els centralistes PP i PSOE, negociaren a Madrid una reforma de l'Estatut que després han aprovat en el Parlament Balear. Aquest procediment és inadmissible. Si Autonomia política

vol dir Autogovern, significa que havien de ser les nostres institucions, concretament el Parlament Balear, les que havien de desenvolupar el procés de reforma estatutària.

Jugades polítiques com aquesta creen desmoralització, manifesten una clara actitud de subordinació partidista dels nostres representants polítics dels partits majoritaris, una immaduresa política i poca convicció i confiança en les nostres capacitats i sobirania política.

Queda molt per fer i per millorar. CAP VERMELL, amb modèstia, vol contribuir a enfortir la convicció de que hem de ser els protagonistes de les decisions polítiques que afecten al nostre futur. □

PLATGES: L'Ajuntament ha decidit treure a concurs l'explotació de les platges del terme, per l'actual temporada, per unpreu de 65 milions de pessetes. Les associacions que fins ara cuidaven de l'explotació veuen perillar el seu futur i diuen que el que demana l'Ajuntament no es pot pagar.

Ja veurem com acaba. De moment les platges estan brutes i algú turista ja s'ha queixat.

INAUGURACIÓ. L'Associació de veïnats "Es Faralló" inaugurarà, dia 25 de Febrer, amb gran assistència de públic, el nou local social, a l'Avinguda Joan Carles I, al costat de la benzina. Després de la benedicció per part del capellà i unes paraules del president, es passarà a l'important, la coca, els bessons i el vi, amb el que es brufà per l'èxit de l'associació i el nou local que la junta directiva ha posat a disposició de les distintes agrupacions locals. Enhorabona!

ESTRENA. El bunyol d'es Figuerol ja ha estat "inaugurat" per un parell d'automòbils. No tocà la palmera i ja hi ha massions per saber si el pròxim la tomarà. No hagués estat més racional substituir la vorera per una petita rampa? I evitar, així, la sotragada que multiplica el perill de danys personals. Nosaltres proposam una piscina.

DIMISSIÓNS. Sembla que l'Ajuntament ha recuperat la tranquil·litat. Els dimissionaris han tornat al govern municipal i als seus càrrecs respectius. Tot torna a estar fermat i ben fermat. Sense dubte s'ha donat una imatge poc seriosa del que és la política municipal. A aquestes planes hi trobareu l'opinió de cadascun dels qui se n'anaren i han tornat.

I si tot torna a estar com abans de la "moguda".. Per què dimitiren? Ha estat simplement un toc d'atenció als altres companys del pacte de govern? O hi ha hagut importants reestructuracions internes, imperceptibles a la gent del carrer?

DESCOBERTES

L'INSTITUT BALEAR de Tramuntana (Alt Ampurdà), de la JOVENTUT ha organitzat, Pere Figuera (Ripollés), del carne en col.laboració de la Generalitat (Bagués), Matarcarbós (la vall de Catalunya, dels dies 12 al 17 d'Abril uns programes de d'Aran) i Ampúries (Tarragona). Els destinataris són joves en edat escolar. Podeu demanar

informació al Punt d'Informació pel Jovent (Biblioteca S'Auba) de Cala Rajada.

Als subscriptors :

D'aquí a poc cobrarem les subscripcions de l'any 1.993. El preu, una vegada fets els estudis pertinents i després de varis anys sense pujar, és de 1.600 pessetes.

Els números de venda a les llibreries i estancs passa a ser de 175 ptes.

DIMISSIIONS. Sembla que l'Ajuntament ha recuperat la tranquil·litat. Els dimissionaris han tornat al govern municipal i als seus càrrecs respectius. Tot torna a estar fermat i ben fermat. Sense dubte s'ha donat una imatge poc seriosa del que és la política municipal. A aquestes planes hi trobareu l'opinió de cadascun dels qui se n'anaren i han tornat.

I si tot torna a estar com abans de la "moguda" .. Per què dimittiren? Ha estat simplement un toc d'atenció als altres companys del pacte de govern ? O hi ha hagut importants reestructuracions internes, imperceptibles a la gent del carrer?

NORMALITZACIÓ. Malgrat tenir un Pla de Normalització Lingüística, aprovat fa una sèrie d'anys, el nostre ajuntament insisteix en fer les crides únicament en castellà. Fer grandiloqüents plans o projectes és més fàcil que, simplement, emprar *sa nostra llengua*. Si els responsables municipals segueixen insistint en menyspreiar la llengua pròpia de les illes nosaltres seguirem insistint en recordar-los els seus compromisos.

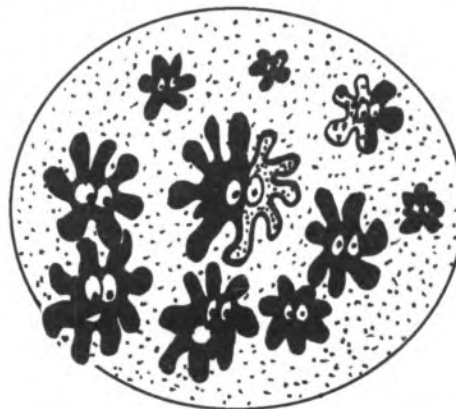
BUNYOL: Ja està quasi acabat la "rotonda" de l'autovia Joan Carles I, a la qual alguns anomenen *el bunyol*. Això suposarà un canvi d'hàbits als conductors, ja que el trànsit entre Cala Rajada i Capdepera deixa d'ésser preferent. El primer efecte serà una disminució de la velocitat en haver de donar pas a l'entrada de la volta.

CEMENTERI. Sembla que s'ha aprovat l'ampliació del cementeri municipal. S'ha previst un gran increment del número de nínxols, creant una oferta superior a la demanda existent. Malgrat tot els preus no baixaran sinó que augmentaran considerablement.

VISITA. Per dues vegades el Delegat del MEC de Balears ha aplaçat la seva visita al nostre municipi. Suposam que aquesta visita, ara prevista pels primers dies de Març servirà per aclarir algunes dubtes com: Es farà o no el centre de secundària a Capdepera/Cala Rajada ? Per què no s'ha construït el poliesportiu cobert a Cala Rajada? Per què no s'ha cobert l'espai inferior de S'Auba -sala d'actes-? Per què no es fa el centre de Preescolar i Educació Infantil a Capdepera ?

VIRUS. Molts han patit els efectes d'un actiu virus que ha deixat K.O. , per uns dies, a mitja població del nostre municipi. Especialment entre els menuts. Entre el grip i l'esmentada epidèmia, les classes han estat minvades durant uns dies. L'afecció no sembla greu però obliga a jeure uns dies amb molta febre i mal de coll.

CROSS: El passat dia 14 de febrer, i no el 17 com erròniament publicàrem el passat número, es celebrà el campionat de balear el passat número, es celebrà el campionat de balear de CROSS amb un notable èxit de participació i una molt bona organització del "Cap de Llevant". Tan bé quedà que es parlava de preparar el campionat d'Espanya. Des d'aquí volem encorajar tots els que fan possible la pràctica d'esport i ho fan amb tant d'èxit.

La prova comptà amb el marc del camp de tir "de pichón" a Son Jaumell.

DEBAT. L'Ajuntament de Capdepera ha organitzat una reunió dels responsables de Música baix el títol de "les escoles de Música a debat", que tingué lloc el passat dia 27 de febrer a l'hotel S'Entrador de Cala Rajada.

L'acte comptà amb la participació de D. Baltasar Bibiloni, professor de música de l'Escola de Magisteri de la UIB, que dirigí la conferència-coloqui "la nova ordenació de les ensenyances musicals: la LOGSE". Així mateix hi hagué sessions de treball sobre el coneixement i anàlisi de les diverses escoles i perspectives de futur.

AGENDA DE LA VILA

FEBRER

NATS

- Dia 3 Isabel M. Salguero Pérez,
de Asunción i Fermin.
- Dia 14 Elena de la Torre Garau,
de Maria i Juan Carlos.
- Dia 16 Alina Myncke Pascual,
de Natalia i Stefaan.
- Dia 17 Maria J. del Valle Líndez,
de Maria A. i Jesús.
- Dia 23 Antònia Estela i Morales, "Viulina"
de Isidora i Antoni.

NOCES

- Dia 19 José Ferrer Garau amb Maria F.
Domenge Sureda.
- Dia 20 Jaime G. Eiera Simonet amb Maria
C. Herrera Flores.
- Dia 21 Sebastian Durán González amb
Margarita Fuster Llanos.

FINATS

- Dia 8 Pedro Alguacil Bernal (31 gener 1915)
- Dia 17 Enriqueta Moyà Llull "Vadora"
(3 març 1915)
- Dia 19 Francisca Terrassa Orpi
(13 octubre 1907)
- Dia 25 Catalina Llabrés Servera
(29 octubre 1909)
- Dia 26 Maria Moll Tous (11 juliol 1907)

De mica en mica, aquest mes de Febrer ens ha anat introduint dins lo que ha d'esser un temps d'hivern. Ja que fruïrem d'unes temperatures anormals, pel temps que estavem, a les nostres illes.

El mes començà amb un Llevant molt fort, amb grosses onades que omplien d'aigua salada el moll, tot passant per damunt el mur. Un espectacle que es repetia al llarg de la costa, acompanyat d'una brusquina que mesurà poques dècimes.

A meitat de Febrer tinguérem quatre dies amb temps inestable i, a la darrera setmana entrà la Tramuntana que va fer devallar les temperatures i, fins i tot, al terme de Capdepera, com a latres indrets, hi nevà, fenòmen que no vaig poder enregistrar des de el lloc on faig les observacions.

Onze han estat els dies de pluja, repartits al llarg del mes. 18,1 l/m² els deu primers dies, 24,2 l/m² la segona decena i, 1,6 l/m² els vuit restants.

La màxima precipitació fou el dia set, amb 18 l/m², amb vents bufant de Llevant.

La Tramuntana, que bufà la darrera setmana ocasionà alguna petita pluja inapreciable, però si que portà fred i neu.

Les màximes entre els 16° i 19° les dues primeres setmanes, i les mínimes entre els 6° i 10°. Amb l'entrada d'aire fred del Nord caigueren les temperatures, tenim anotats els 5° de mínima i els 11° de màxima del dia 23; al dia següent 2° i 9° respectivament i, el 25, 3° i 9°. A partir del 26 una petita recuperació. Per tant, màxima del febrer, dia 19 amb 27°, i mínima el dia 24 amb 2°, la més baixa de tot l'hivern i de tot l'any passat.

AQUÍ, ABANS HI HAVIA UNA TACA DE GREIX
ARA, GRÀCIES A CAP VERMEL I ÉS DE TINTA

Avisos, noces, i... comunicats.

COMENTARI A LES JUSTIFICACIONS DEL SR. BATLE A LA DEFICIENT SITUACIÓ ECONOMICA DE L'AJUNTAMENT.

Durant la celebració del Ple Extraordinari del passat 14 de Desembre de 1992, a la que els grups polítics de l'oposició sol·licitaren explicacions, al sr Batle de Capdepera sobre la molt alarmant situació econòmica de l'Ajuntament de Capdepera, aquest assenyala, entre d'altres, el retard del Govern Balear en transferir quantitats importants originàries de la recaptació de tributs. Referit a aquesta justificació, entre d'altres, no podem oferir moltes dades perquè no disposam de prou informació per donar una opinió fiable, però de l'anàlisis del següent quadre treim algunes conclusions:

**TRANSFERENCIES
D'ORGANISMES OFICIALS A
L'AJUNTAMENT DE CAPDEPERA.**

* **De L'Estat**, es reben uns 20 milions trimestrals, amb més o manco puntualitat.

* **De la C.A.**

- **Recaptació de Tributs:** Període voluntari: es reben amb puntualitat

Període executiu: es reben amb

retard.

- **De la Junta d'Aigües:** per al manteniment de les depuradores. Es reben amb retard, a causa de la lentitud en posar en funcionament el nou "Reglament de manteniment i explotació de les depuradores a Balears". Aquests fons vénen del Cànon de l'Aigua.

- **Subvencions:** Amb prou rapidesa, simplement s'han de presentar els certificats d'obra.

* **D'Altres Organismes**, com Telefònica, GESA, etc... amb bona

puntualitat.

Després de l'anàlisi, en principi, amb les poques dades que es tenen opinam que **NO ÉS JUSTIFICABLE** afirmar que la deficient situació econòmica de l'Ajuntament prové, en una part important del Govern Balear, com indicà el sr. batle a les seves intervencions, al nostre entendre molt poc convincents del darrer Ple Extraordinari de l'any passat. ■

*Joan Lull Massanet
Regidor del Grup Popular
a l'Ajuntament de Capdepera.*

MANIFEST DEL COL·LECTIU D'ALUMNES DE FILOLOGIA CATALANA DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS.

Davant la sentència del Tribunal Suprem de dia 20/11/92 que obliga a l'ús del terme "valencià" als Estatuts de l'Universitat de València, el col·lectiu d'alumnes de segon cicle de Filologia Catalana de la Universitat de les Illes Balears manifesta:

1.- Que donam suport al rector de la Universitat de València en la seva defensa del nom científic-històric de **Català** per denominar no tan sols la

llengua pròpia del país Valencià, sinó també la de les illes Balears, el Rosselló, l'Alguer i del Principat de Catalunya.

2.- Que la sentència, tot i ésser coherent amb la denominació que consta a l'Estatut d'Autonomia del país Valencià, és una sentència que vulnera els interessos de la comunitat lingüística i contradiu el reconeixement científic general.

3.- Que la denominació **Valencià** a l'Estatut d'Autonomia del país valencià, el 1982, va ésser fruit d'un pacte polític no basat en una resolució científica.

4.- Que el fet que s'usi la paraula valencià per referir-se a la llengua que es parla al País Valencià, no implica que el valencià sigui una llengua diferent del català, sinó que es tracta de denominacions d'una mateixa llengua històrica, el CATALÀ, les normes ortogràfiques de la qual foren acceptades al país Valencià el 21/12/1932 a Castelló.

5.- Que, lamentablement, la interpretació feta pels recorrents dels mitjans de comunicació no s'ajusta a la sentència, ja que aquesta no es pronuncia sobre la unitat de la llengua catalana, sinó que es refereix tan sols a la nomenclatura que s'ha d'emprar a l'article 20 dels Estatuts de la Universitat de València.

6.- Que la pròpia sentència, al fonament de dret novè proclama: "El fondo del asunto no es académico o lingüístico, y esto bien lo saben las partes enfrentadas en el recurso. El fondo del asunto es político y hay que comenzar por reconocerlo para no perdernos en eufemismos inútiles." Igualment, la sentència esmentada, al seu fonament de dret onzè proclama: "Los profesores universitarios podrán, en sus clases, ejerciendo su libertad académica,

explicar a los alumnos que la lengua valenciana proviene de la catalana, o que es la lengua catalana misma, o que son lenguas distintas, etc. pero la Universidad, como institución, no puede tener a este respecto más opinión que la impuesta por el Ordenamiento Jurídico”.

7.- Que l'objectiu principal és la recuperació i l'ús de la llengua pròpia en tots els àmbits i registres, per arribar a una desitjable normalitat lingüística, per a la qual cosa és necessari superar la instrumentalització de la qüestió en nom del llengua, arribant, fins i tot, a la modificació de l'Estatut d'Autonomia del País Valencià a fi d'adequar el nom allà utilitzat a la pràctica del món universitari i científic nacional i internacional.

8.- Que a títol comparatiu tenim el cas dels Països Llatino-americans, que a les seves constitucions, quan esmenten la llengua pròpia, s'hi refereixen amb el nom de "castellano" o "español". resultaria interessant veure quina seria la reacció si un tribunal de qualsevol d'aquells països sentenciés que la seva llengua s'ha d'anomenar cubà, colombià, argentí, etc. en lloc de castellà.

MOCIÓ Vè CENTENARI.

En relació a les celebracions del V Centenari del descobriment d'Amèrica i per tal de contribuir a una reflexió més crítica i objectiva que l'oficial, per a poder millor avaluar si els mòbils de la prodigiosa expansió espanyola mereixen avui ésser exaltats, el P.S.M. Nacionalistes de Mallorca presenta la següent MOCIÓ:

E l descobriment d'Amèrica pels espanyols fou una grandiosa proesa tècnica i humana que canvià el rumb de la història, però, els valors que avui encarnen no tenen la mateixa vigència ni ecumenitat.

La violenta irrupció i posterior invasió del continent americà pels europeus, truncà l'evolució cultural, política i social d'unes civilitzacions molt desenvolupades i implicà l'extermini massiu de la població impeding tota possibilitat de desenvolupament futur.

La conquesta i colonització iniciada ara fa 500 anys encara continua. No existeix un ple reconeixement de tots els pobles ètnica i lingüísticament diferenciats que en són afectats; el mateix procés que dugué a molts d'aventurers darrera l'or en el segle XV

V CENTENARIO
DEL DESCUBRIMIENTO
DE AMERICA

es manté encara en vigència en molts d'aspectes. Els Estats Units i el Fons Monetari Internacional són actualment promotors i gestors d'una política estratègica i financera neo-liberal que manté en la pobresa a grans capes de lapoblació latino-americana.

D'altra banda el Govern de Madrid aprofita l'aniversari per capitalitzar la gesta i mostrar al món que manté el lideratge entre les nacions de latinoamèrica, potenciant així la seva imatge en el seu procés d'internacionalització capitalista. En la manera que el Govern espanyol ha

Els pobles indígenes han estat sempre:

JUTJATS, VENUTS, REPRIMITS, ROBATS, PERSEGUITS, VIOLATS, ESCLAVITZATS, DETINGUTS, MASSACRATS, HUMILIATS, I A MÉS OBLIDATS!

NO AL 12 D'OCTUBRE, NO AL V. CENTENARI NO SIGUIS CÒMPLICE

assumit la celebració, sols s'ha cercat demostrar que Espanya s'ha sumat al carro dels països industrialitzats, oblidant tota la relació existent entre destrucció ambiental, aniquilació ètnico-cultural i manteniment dels desequilibris econòmics amb el tercer món.

En consideració a tot l'esmentat el meu grup proposa al Consistori l'adopció dels següents acords:

1. Reconeixement del dret d'autodeterminació de tots els pobles.
2. Condemna del nou model de neo-colonialisme econòmic imposats des del primer món als altres.
3. Remetre l'acord a l'organització governamental Survival International perquè ho faci arribar a les diferents organitzacions implicades en aquest procés.

Bartomeu Garau Esteva
Portaveu del PSM-
a l'Ajuntament
de Capdepera.

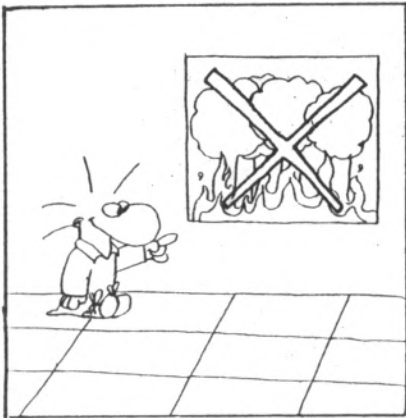
EN COS DE CAMISA.

Amb motiu de l'aparició, ara fa 25 anys, de "Els mallorquins", el *Mirall* presentà un monogràfic sobre el que ha passat a Mallorca en els últims temps. En una entrevista Josep Melià, no es mostrà gaire esperançat respecte a la capacitat d'assolir un veritable autogovern per part dels mallorquins.

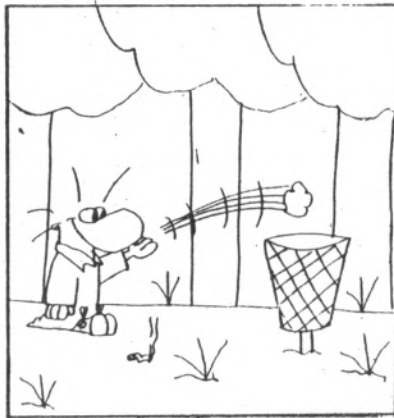
Coanegra, per les mateixes dates, celebrant el número 100, entrevistà a Mateu Morro qui es mostra optimista sobre la recuperació de la consciència nacional.

Dos nacionalistes amb actituds ben diferents.

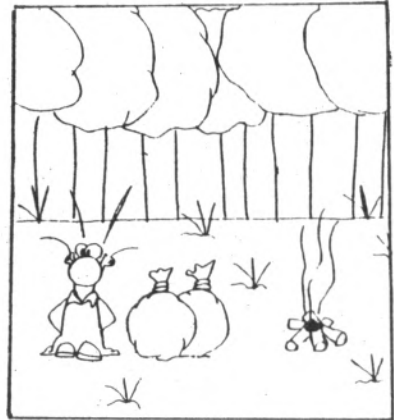
I vós, estimada lectora, què en pensau de tot això?. O, per ventura, sou d'aquelles que segueixen als qui no saben on van?

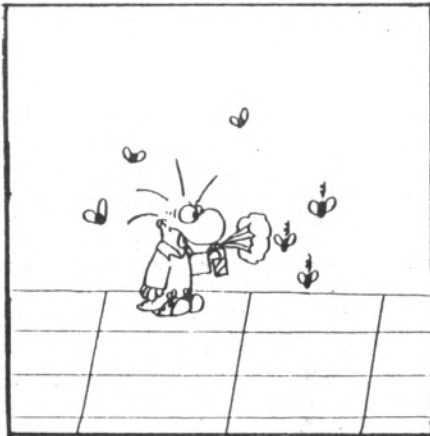
*Si un incendi voleu evitar...
ben alerta heu d'anar.

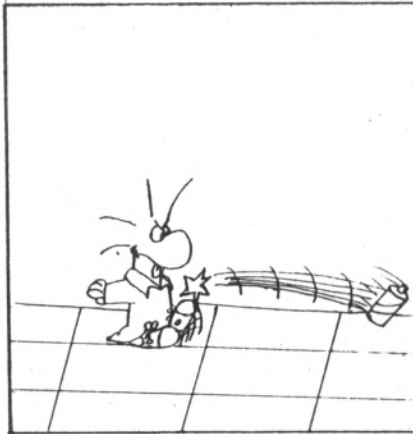
Els fums hem de guardar
i els cigarrons apagar.

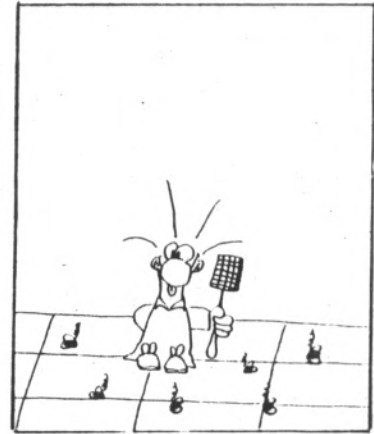
Ben net el bosc heu de deixar,
i el foc que heu encès l'heu d'apagar.

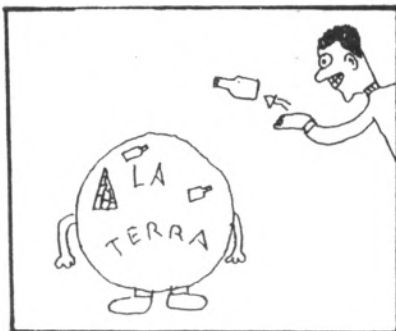
*C.F.C. no hem de tirar
si la capa d'ozó volem conservar.

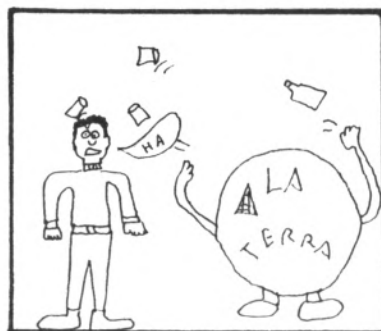
Sprais no hem d'usar,
i a tots ells hem de rebutjar.

Useu coses que no puguin contaminar,
i així la capa d'ozó no desapareixerà.

**Si la Terra vols embrutar,
els fums hi has de tirar.

La Terra s'enfadarà,
i a tu t'embrutarà.

Si la Terra vols ajudar,
no l'has de contaminar.

* Antoni Carles Melis .

** Margalida Pérez .

Alumnes de 7è (C.P. S'Alzinar)

CONVERSA AMB . . .

MIQUEL ALZINA NEBOT

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNATS "ES FARALLÓ"

En el principi fou l'explotació privada dels bars de les platges. Com que estaven en la zona marítime-terrestre, és a dir, pública, es començà a reivindicar que els beneficis d'aquestes empreses revertissin al poble. El medi que es trobà per fer-ho va ésser la constitució d'associacions de veïnats que regentassin els negocis de les platges i, a més, cuidarien de la seva neteja i conservació. En veritat que era una bona solució -encara que hi hagué qui demanà l'explotació directa per part de l'Ajuntament- ja que, per una part els guanys servirien per fer millores a la població i, per un altra, es donava participació directa a la població en les decisions a prendre respecte a un dels millors negocis turístics del municipi i sobre les inversions a realitzar amb els beneficis. Tot a canvi d'una módica quota. És clar que als qui quedaren despenjats i als especialistes en veure bubotes per tot arreu no els anà gaire bé aquesta solució.

En el final, un equip de

Els resultats econòmics de l'explotació de les platges, l'any passat no varen ésser de lo millor degut al mal temps. Crec que, qui més qui menys, ha fet tot el que ha pogut, dins les seves possibilitats. Les platges tenen un cost, que si un no hi està dedins, no sap quins són, perquè no són, només, les platges, sinó també, cuidar-se'n dels seus voltants i, el que volem és tenir-los lo millor possible, i tot això costa molts de doblers.

A lo millor l'Ajuntament vol tenir més control, o recaptar més doblers, jo en això no hi vull entrar, encara que la decisió que varen prendre me va sorprendre un poc. Crec que és una decisió que se podria haver estudiat millor, potser s'hauria pogut trobar una altra fórmula. Ja he dit abans que no crec que l'associació s'hagi de ficar en política i la darrera paraula la té l'Ajuntament.

El 55 per cent dels beneficis sempre s'han entregat puntuals i, el 40 per cent que s'inverteix de comú acord a vegades uns ho veim d'una manera i els altres d'una altra; però sempre s'entregaren els doblers a l'Ajuntament per a les obres conjuntes i després l'Ajuntament les feia o no les feia per les raons que siguin.

Lo pitjor és que tenim l'estiu al damunt. Per exemple, aquests dies passats hi ha hagut un temporal i s'haurien de fer les platges netes, sinó la brutor quedarà tapada i si en ve un altra de temporal s'acumularà més brutor; lo seu és anar llevant-la així com

govern que s'autoproclama progressista, amb els vots en contra dels conservadors, treu a concurs la concessió dels serveis de les platges del terme municipal, sacrificant la participació ciutadana a canvi, diuen, d'una més gran entrada de doblers a les paupèrrimes arques municipals. Roda el món i torna al Born.

D'aquesta darrera escena, no sabem si del últim acte d'es Faralló, n'hem volgut parlar amb MIQUEL ALZINA NEBOT, president de l'associació i, des de fa molt de temps, membre actiu de la junta directiva.

**ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
"ES FARALLÓ"**

s'hi va passant.

Hi ha el tema del personal, que està molt nerviós. No saben si l'associació seguirà amb l'explotació, pensen que si ho agafa una empresa de fora poble es quedaran al carrer.

Estam a principi de temporada i, a on van a cercar feina?

Sense insistir molt, vaig proposar que per enguany quedàs així com estava, encara que s'hagués de donar quasi tot a l'Ajuntament i deixar la mesura que havien pres, de treure l'explotació de les platges a concurs, per a l'any vinent, sense presses.

Queda un mes per al començament de la temporada i no ho veig gaire clar, encara que "no pots dir blat que no estigui al sac". No sabem quants, ni qui, es presentarà al concurs.

Nosaltres tenim un material i una maquinària que, pens, s'hauria de vendre si no s'ha d'utilitzar, perquè de guardar-la quatre o cinc anys se'ns farà malbé.

Pensam que si no es presenta ningú, o el concurs queda desert, l'Ajuntament hauria de dir alguna cosa a les associacions perquè les platges no es poden quedar sense serveis.

Vàrem tenir una reunió amb les altres associacions, les de Son Moll i Canyamel, per veure si hi hauria manera de agafar-ho de forma conjunta; però els números que s'han fet no quadren per la xifra que demana l'Ajuntament. Hi ha el tema dels pagaments, un 30 per cent a la firma del contracte i els doblers les associacions no els tenim, s'hauria de sol·licitar un préstec i, qui ha de firmar?, després s'ha de fer un aval pel reste de la quantia. Si l'assemblea de socis digués endavant i la temporada anàs malament, algú seria el responsable i hauria de carregar amb els deutes. És arriscat perquè si venia una temporada, no vull dir de poca gent, que crec no canviarà gaire d'altres anys, sinó de mal temps, no se lloguen els para-sols, ni les hamaques, ni els bars despatxen i el negoci queda aturat. Si un dia de caixa representa, per exemple, un milió de pessetes, i hi ha 15 o 20 dies de mal temps es perden molts de doblers.

També s'haurien de rectificar els estatuts i possiblement cercar un gestor. El tema no és gens senzill i de moment està aturat.

No crec que les associacions, sobretot es Faralló, tinguin per què desaparèixer. Les associacions tenen una missió que, a lo millor no han fet i que hauran de fer, que és, no vull dir de fiscalitzar l'Ajuntament, però si treure al mig els problemes que hi hagi al poble.

Hauran de donar una altra imatge. S'havien muntat amb la idea de col.laborar duquent els bars de les platges, que és una manera d'ajudar al poble, perquè ningú no cobra res i es fa una feina desinteressada llevant problemes a l'Ajuntament. Però bé, tot canvia i s'ha d'acceptar, nosaltres no tenim poder per a decidir, encara que siguem una associació amb una certa força, no som polítics i crec que no ho hauríem d'esser.

S'haurà de canviar la mentalitat del soci, a lo millor molts dels qui ara són socis no ho seran i, pentura qualqu que ara no ho és s'hi farà perquè canviarà la trajectòria.

Al local social l'hem fet amb el cinc per cent dels beneficis que queden a l'associació. Jo, sempre havia trobat que una associació com la nostra, amb el volum de doblers que genera, no era lògic que no tingués un local social propi.

L'hem ofert a totes les agrupacions del poble, des de dels grups polítics, els comerciants, els caçadors, etc., són devers 40 als qui hem ofert el local per fer-hi reunions, assemblees o el què vulguin. Que sàpiguen que en qualsevol moment està a la seva disposició.

Pens que l'associació és del poble i si un dia desapareix tot el seu patrimoni pasará a l'Ajuntament. Creim que serà un local que el poble podrà disfrutar.

*Cala Rajada
Cala Mesquida
Font de Sa Cala
Canyamel*

CALES DE CAPDEPERA

Disfressa florida i ritme...

Els espectaculars cabdell de llana.

Un sonriure per favor.

Rueta
Cala I

Bona pesca.

Sr. jutge, prou de xoriços.

La jaia Corema (o Quaresma) és el personatge que marca el període Quaresmal. Amb aquest número vos reproduïm el treball - íntegre - ja publicat per la revista Coanegra de Santa Mria. Inclou un retallable per què ho facin els menuts ...i no falti a les vostres cases.

LA JAIA QUARESMA

Qui és la jaia Quaresma, també coneguda com la jaia Serrada?

És la imatge d'una dona que simbolitza el període quaresmal. Aquesta imatge pot presentar diverses variacions, però el seu sentit sempre és el mateix. La representació més popular és la d'una dona vella, prima, vestida de pagesa, amb un rosari a la cinta i a les mans menes vegetals o un bacallà, a vegades du també unes graelles. Però el tret més característic de la imatge de la jaia Quaresma són els set peus que guaiten de les faldilles. Cada peu representa una setmana del període quaresmal —a vegades té set dents o set braços—, cada setmana que passa es talla o doblega un peu, de forma que en mirar-la sabem tot d'una quin temps falta perquè s'acabi la quaresma. A vegades a mitjan quaresma la tallen pel mig —o la dobleguen— i així es fa ben evident que mitja quaresma ja és passada, d'aquí li ve el nom de jaia Serrada. Quan arribava el dissabte de Glòria la solien cremar, o arraconar fins l'any següent. Tot aquest procés la converteix en un vertader calendari popular.

Sembla que aquest costum de representat la quaresma com una vella malsofrida pintada damunt un paper, una bul·la de l'any anterior o un tros de fusta, s'extengué al llarg del s. XVIII per tots els Països Catalans i també a l'Alguer. En alguns llocs la quaresma era representada per un bacallà, del que es penjaven set arengades o set pastanagues, i es feia el mateix que amb la jaia.

Actualment l'abstinència de carn durant aquests dies

ja gairebé no és observada per ningú. Però creim que el costum tradicional és interessant, i que el podem ensenyar als nins per tal que no es perdi definitivament. Per això, a aquest número especial de la revista, vos adjuntam una jaia Quaresma, amb el desig que els més petits de la casa la pintin, la retallin i la pengin dins la cuina. Pensau a llevar-li un peu cada divendres.

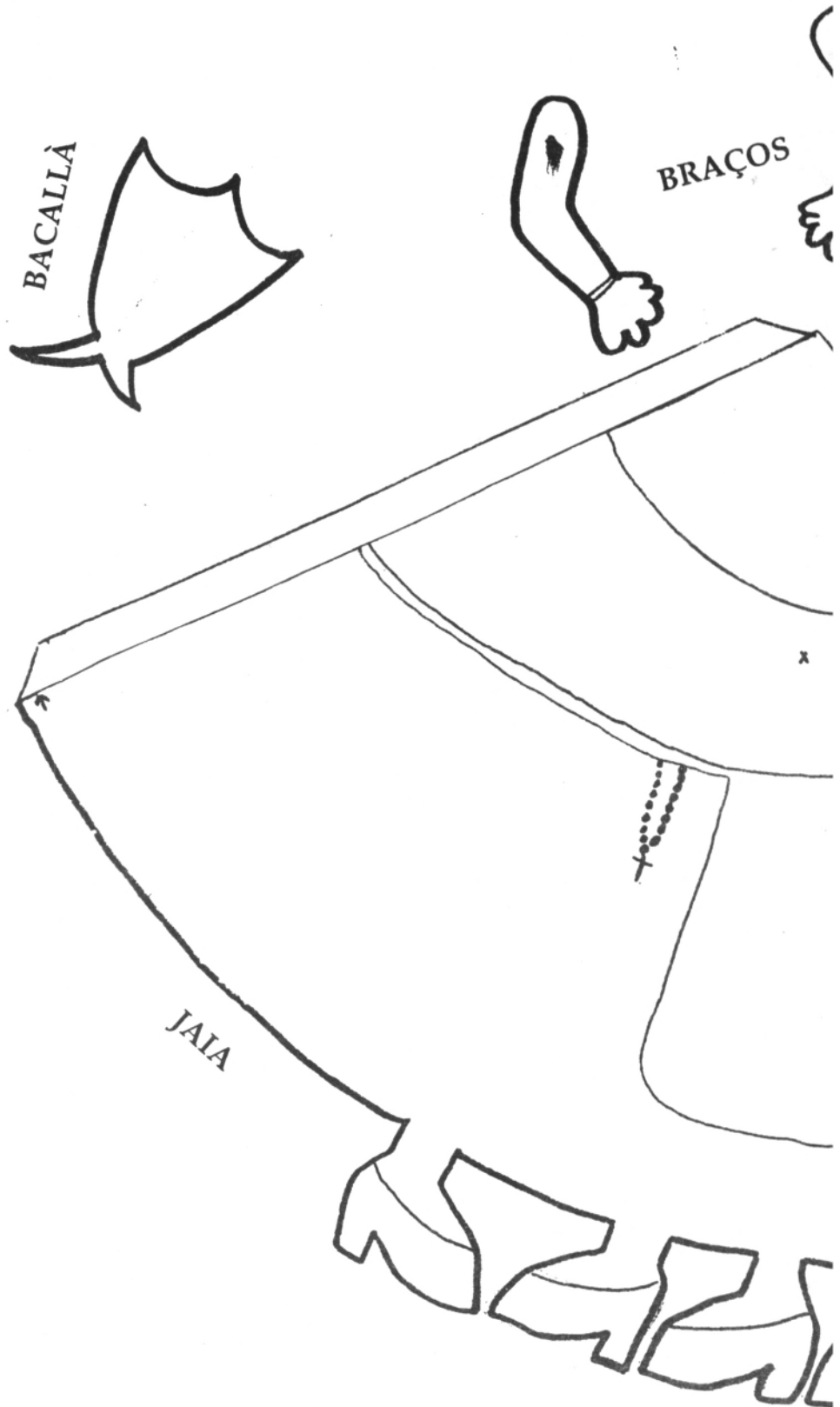
*A sa xuïa da-li empena,
ara que hi ha llibertat!
Llavò entra sa corema
i es porc ha d'estar tancat.*

Caterina Valriu

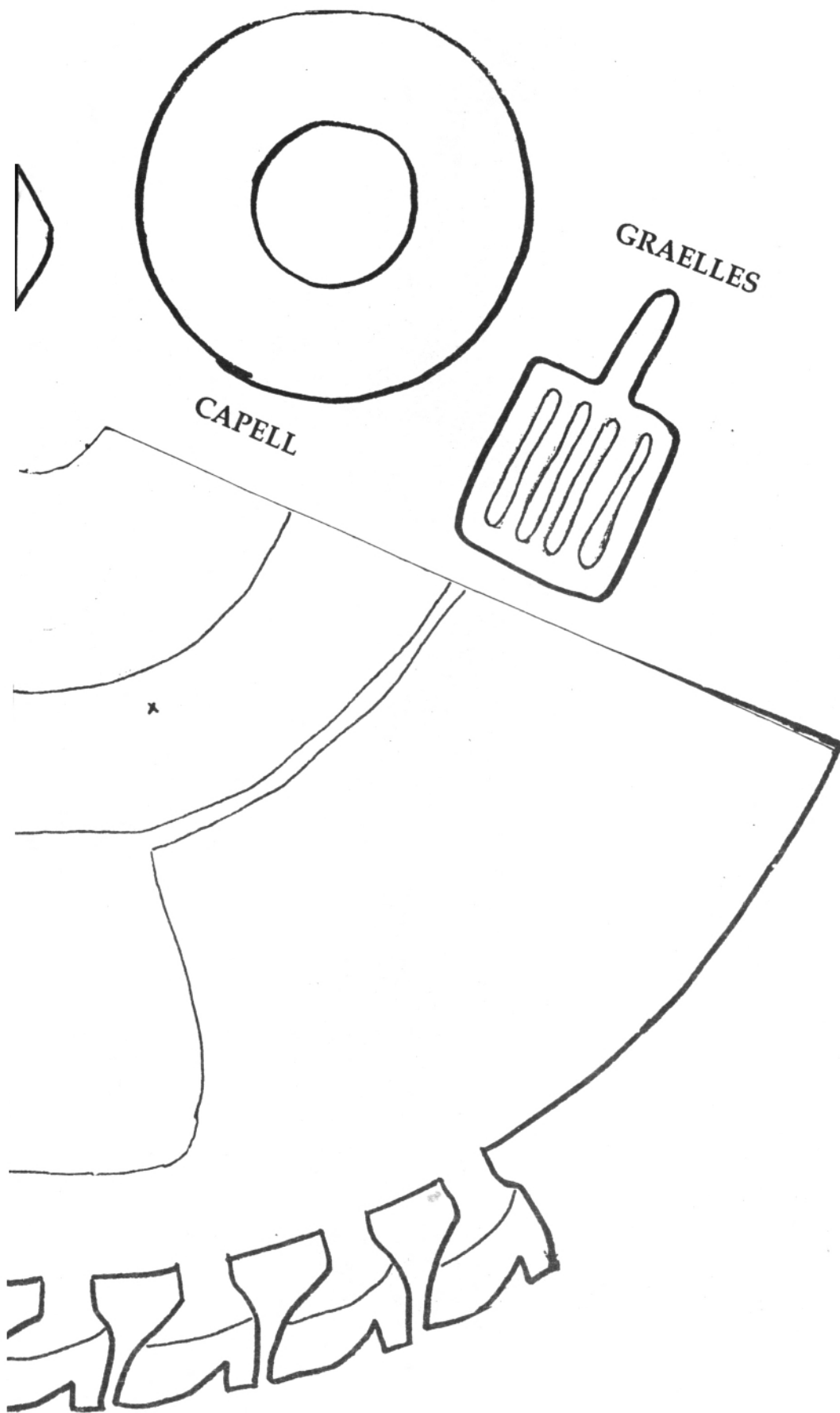
INSTRUCCIONS PER A MUNTAR LA JAIA:

- Pintau amb colors totes les peces.
- Enganxau el full damunt un cartró o cartolina.
- Retallau cada peça amb molt d'esment.
- Amb un enquadernador petit, o un punt, penjau-li els braços.
- A un braç posau-li el bacallà i a l'altre les graelles.
- Donau forma cònica al cos de la jaia i enganxau-lo, el podeu assegurar amb cinta adhesiva.
- Ompliu el buit que queda a dalt amb una bolla de paper o millor de «plastilina» i passau-li la rodona que forma el capell.

JA TENIU LA JAIA ENLLESTIDA!

TABLE

Estampa de la Quaresma de la primeria del segle XIX.

RUA 93

La rua és una festa que any rera any s'ha consolidat al nostre poble. Una vegada més la nostra gent ha donat una lliçó de com "fer festa". Amb bulla i disbauxa sana, els disfressats ompliren els carrers de color, fantasia i imaginació.

La **Rua gabellina** fou el dijous 18 de febrer, amb una bona participació de comparses i disfressats individuals. Els passacarrers, però, resultà una mica fred, ja que poca gent sortí a veure la desfilada. La impressió general era que el futbol (el partit R.Madrid/ Mallorca) havia fet una mala passada a la rua.

De les comparses destacar les de sempre: els espectacular cabdell de llana, l'imaginatiu conte de Blancaneus, el marxós Sarau Gabellí, els lluents sols, els caribenys (illa inclosa)... i molts més.

La volta resultà un poc massa llarga, especialment pels menuts.

A **Cala Rajada**, dia 20, a més dels grups ja esmentats, podríem afegir un grup fidel d'artanecs, un grup de bufons, algunes "carrosses" (com la del Far amb Ilaüid) i sobre tot la irònica paròdia de la manifestació anti-xoriços (molt comentada). Les disfresses individuals, o petits grups serien innombrables: moros, princeses, fantasmes, infantons, etc... Els dimonis tampoc es perderen la festa, malgrat gent comentava que estaven fora de lloc.

En conjunt les comparses s'engrandiren, en detriment de les disfresses individuals i espontànies.

I no podem deixar de banda les magnífiques rues infantils.

La del **C.P. S'Auba**, dia 19, estava dedicada al futur: cada nivell trià un aspecte o una interpretació de la paraula. Francament fou de les més vistoses que hem vist. L'ús de paper lluent i colors vius li donava molta espectacularitat. En haver acabat hi hagué una festa Pro-Viatge d'Estudis dels alumnes de 7è i 8è, amb prou èxit.

El **C.P. S'Alzinar** trià el *dimarts llarder* per fer la seva rua, sense cap tema definit. Ocells multicolors, infermeres i metges, dones de vida alegre, graduats... ompliren els carrers, recolçats per un nombrós públic, malgrat el ventós dia que feia. Les escoletes, Municipal i de "ses monges" s'afegiren a la festa amb divertits disfressos de cuiners i romans.

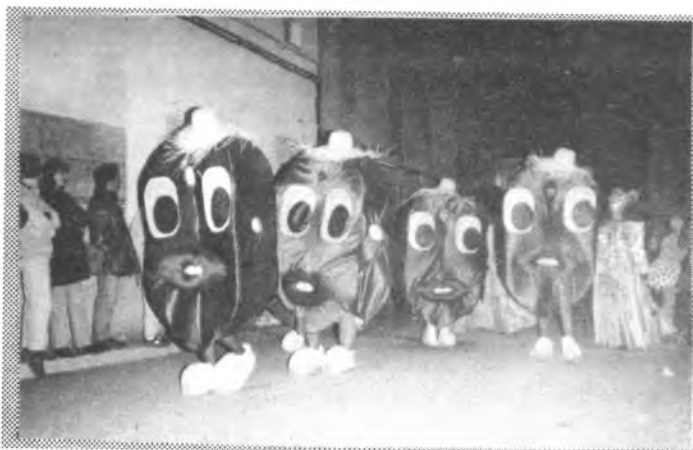
En conjunt la festa, fora subvencions i sense premis, està consolidada. una nota curiosa: cap diari palmèsano va fer referència a les rues del nostre municipi, ni abans (quan es publiquen els horaris) ni després. I altra de mal gust: la petició d'una persona, a la reunió dels representants de les comparses, que no anassin cap comparsa al Dimarts Llarder d'Artà. paraules que no varen carure bé als representats de les comparses: trobaren que cadasc un hauria de fer les seves comptes.

A totes les manifestacions anteriors part de la banda de música i/o de cornetes la animaren amb la seva música.

Un any més els darrers dies tanquen el cicle festiu d'hivern. Ara comença el temps de panades i rubiols.

Els "enanets" del conte de Na **Blancaneus**

Duit de Colombia...Cafè, cafè !

Rueta de S'Alzinar.

PES CAP QUE CREMA

Ens semblà estar a un altra món, a Suècia, a Alemanya, a la Lluna, que sabem nosaltres ! . Dues dimissions per setmana quadrada no s'havia vist mai, ni de prop fer-hi. Ja ens vèiem al Guinness. Després tornàrem a la realitat, que si havien tornat arrera, que si havien dimitit a mitges... Per treure un poc d'aigua clara res com demanar als protagonistes que ens expliquin la seva versió, que a hores d'ara ja no figuraran al Guinness. Com els hauríem d'anomenar ? pseudo-dimissionaris ? contra-dimissionaris ? infra-dimissionaris ? semi-dimissionaris ? super-dimissionaris ? .Llegiu, llegiu.

Tomeu Garau, PSM:

-La causa de més pes és la problemàtica econòmica de l'Ajuntament. Fins ara s'ha intentat torear-la com s'ha pogut. Ja vos podeu imaginar quina gràcia fa contractar serveis, confiant en què una partida presupostària els recolza i veure que a la pràctica els creditors et telefonen a casa teva per demanar-te quan cobraran. I és que l'Ajuntament no té liquidesa per afrontar tots els pagaments. Això et fa fer feina en una situació molt incòmoda.

També hi ha les tensions que es creen en el col·lectiu de treballadors de l'Ajuntament degut al reajustament de plantilla. I el qui ha de prendre les decisions a l'àrea de Cultura ha d'esser el regidor de Cultura que per això hi és.

Així, el regidor ha de fer aquestes feines brutes, de fet les úniques feines són els reajustaments de la plantilla i presupostaris a la baixa i discutir subvencions a la baixa i, a ningú li agrada que li retallin el pressupost. El regidor de Cultura passa per ser el dolent de la pel·lícula, com si personalment fos el culpable del què passa, quan en realitat el què fa és gestionar una situació difícil i ha de donar males notícies a tothom. Feines de tipus creatiu, fer nous projectes, etc. no se'n fan, ni prop fer-hi.

He dimitit de la delegació de Cultura i Esports, segueixo com a tinent de batle i tinc vot a la Comissió de Govern. La meva intenció no és deixar de donar suport al batle, jo comprenc que està en una situació difícil i el que necessita és que li facin costat. Seria un irresponsable si no li donàs cap tipus de recolzament. Des del moment que et presentes per un partit al què aspirem és a contribuir a gestionar el que hi hagi.

-Algú pot pensar que com gestionar Cultura, degut a la manca de recursos, és fa difícil, el regidor ha triat una sortida fàcil, dimitir i les responsabilitats per a un altra...

-No, és tot el contrari. Tot depèn del criteri amb el qual es planteja. Tal vegada a l'oposició li interessa presentar el tema des d'aquest punt de vista; però des d'un posicionament de PSM no crec que es pugui plantejar així. Depèn del qui rep el missatge de la meva dimissió.

No, com a únic membre del PSM, tinc que parar esment a moltíssimes de qüestions. El què se'm podria recriminar és que me desentengués d'àrees i me concentràs en Cultura per a lluïment personal. I jo faig tot el contrari, duc un seguiment estricte de moltes qüestions, seguretat ciutadana, fems, aigües, urbanisme, etc. Continuu anant a l'Ajuntament i procur estar informat del màxim possible. Continuu al corrent de les distintes activitats culturals que vaig organitzar.

En l'actual moment, per aturar l'allau de despesa corrent i pagar el deute, no queda més remei que retallar serveis. Pentura Cultura en sortirà més perjudicada que no altres àrees i, hi ha tot el ressò que a nivell de poble té la Cultura, que afecta a molts de col·lectius. Si en el futur la gent accepta pagar més impostos podrem muntar una infraestructura cultural.

NOTA: El lector perspicaç ja se n'haurà adonat que aquesta secció ha quedat coixa. En Pedro Nadal -IU o/i EU- s'ha excusat diguent que tenia una reunió. Si el mes que ve se deixa l'entrevistarem.

Projecte municipal de prevenció de drogues

L'Ajuntament de Capdepera, fortament sensibilitzat per la greu situació que està passant el nostre municipi en el tema de la delinqüència i l'augment de persones drogodepenents residents al poble, durà a terme durant els propers 4 anys el Projecte Municipal de Prevenció de Drogues, en col.laboració amb la secció de Promoció de la Salut del Consell Insular de Mallorca, i el grup d'Acció Social de Capdepera i Cala Rajada.

Si volem que els nostres fills no tinguin problemes amb les drogues és imprescindible la col.laboració activa dels pares i els majors dins la prevenció.

Trimestralment rebran a casa seva cartes o fullets on se'ls indicarà quines coses podem fer per prevenir de de la família el consum de drogues.

Aquest és el primer full de la sèrie que aniran rebent. Per favor els pregaríem que ho llegeixin, perquè els pot ser de gran utilitat.

RECORDI: es tracta de PREVENIR, evitar que el problema apareixi.

Per a més informació, o si vol col.laborar en el programa municipal, truqui al telf.563052.

MISSATGES PER A LA PREVENCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES A LA FAMÍLIA.

Algunes costums familiars ajuden als fills a habitar-se al consum de drogues.

*No oferexis alcohol als nins a les reunions socials, comunions, baptismes...

*No enviis als teus fills a comprar begudes alcohòliques o tabac.

*No prenguis medicaments convertint la teva casa en una apotecaria, on qualsevol medicament està a l'abast dels infants.

*Ensenya als teus fills que per divertir-se no és necessari comprar res.

*Ofereix activitats variades als teus fills (esports, lectura...) així els ajudaràs a tenir alternatives sanes de davant el consum de drogues.

ES MUSSOL....

" *La filla del mar* "

La filla del mar és una obra clàssica dins el teatre modern en llengua catalana. Una obra que no ha perdut encant i, prova d'això és que fa uns mesos es representava a un dels principals teatres de Barcelona.

El tema és molt senzill." A un petit poble de pescadors arriben les restes d'un naufragi: un mascaró de proa, quatre fustes i una nina d'uns quatre o cinc anys. Parla una llengua enrevessada i desconeguda, segurament àrab.

Com que la gent del poble és molt humana i molt cristiana, molt hospitalària i molt generosa, decideix convertir la nina estrangera en un membre més de la comunitat.

La bategen com cal, li ensenyen la llengua del poble i els costums del poble i també la manera de pensar del poble, que és, no cal dir-ho, molt humana, molt cristiana, molt hospitalària i molt generosa.

I li concedeix una llibertat que mai havien concedit a cap altra nina del poble: Deixar-la anar a pescar amb els homes. I no passa res perquè, de fet, la nina és filla del mar...

Però de sobte, i per motius confusos, la nina deixa de fer el paper que li ha estat assignat i comença a reclamar un dret natural i elemental de tota persona humana: el dret a enamorar-se". Aleshores esclata el conflicte.

Tota l'obra és una evocació de la vida marinera de fa cent anys, amb un espai vital limitadíssim: l'arena de la platja, on el més petit conflicte és compartit per tots els veïns i qualsevol "novetat" crea desconcert i conflicte.

La decoració de l'escenari enmarca aquest espai vital i recrea de manera acurada i polida tots aquells elements i tasques imprescindibles per a una comunitat marinera. Un espai escènic tan ben aconseguit que ens transbalsa a un altre temps.

Els actors són amb algunes incorporacions, els mateixos que representaren l'obra "Ca nostra" de Joan Mas. Després d'aquella primera experiència tan positiva i encoratjadora han seguit amb el seu esforç per millorar, i això es nota; tot sembla més senzill, natural i contagiós.

Josep Terrassa.

Col.laboració.

NO TAN PODRITS.

Tots hem sentit a dir -o tal vegada nosaltres mateixos hem amollat- expressions com aquestes: “ els joves actuals són uns drogats, un perduts, uns passotes”.

És cert que hi ha joves que són així; el que no és just però, és generalitzar i posar dins el mateix sac tot el jovent amb tot el que de negatiu té. A més, fins i tot admetent els diferents aspectes dolents dels joves d'avui, hauríem d'estudiar el per què són així, les causes dels seu comportament. Just que gratàssim una mica en profunditat veuríem com els adults hi tenim una part -tal vegada més grossa del que ens pensam- de culpa i responsabilitat dins aquesta mar agitada que conforma aquest col.lectiu que anomenam juvenea.

El que està ben clar és que quan els joves estan motivats, quan algú s'interessa per ells, o quan senzillament se'ls ofereix un altre tipus de diversió diferent de la discoteca, molts de joves s'engresquen i ens demostren als adults que no estan tan podrits com pensam i que pot ser ens falta imaginació als adults per treure'ls del clot on abans els hem llançats.

Valgui aquesta llarga introducció per destacar dos fets positius que dins pocs dies he pogut veure, al manco dins un sector dels nostres joves. El primer ha estat la participació de molts de joves a la Rua de Capdepera i Cala Rajada; uns han desfilat en comparsa, altres per lluire, però uns i altres han preparat la seva disfressa, maquillatge, etc.. Això ens ha permès veure joves engrescats en un divertiment sà que els ha omplert vetlades preparant la indumentària i que els ha fet riure i pasar-s'ho bé fora fer mal a ningú.

El segon fet és aquest: Durant uns quants mesos un bon grapat de joves han preparat una obra de teatre baixa pacient i encertada direcció d'En Joan “Rai”, que posaren en escena els passats dies 5 i 6 de març. Un fet tan senzill com aquest pressuposa entre d'altres coses: estudiar-se un paper, “perdre” moltes nits assajant, posar-se a les ordres d'un director, convida amb els altres companys que perparen l'obra, privar-se molts de dissabtes d'altres diversions...

Aquest “hobby” engendra qualitats i actituds tan sanes com la paciència, el companyerisme, la convivència, el compromís, la responsabilitat, l'esforç, el sacrifici, l'art d'interpretar...

El premi que reben aquests joves i al.lotes no són només enhorabones i aplaudiments, sinó també l'admiració de tots aquells que saben valorar tot el que suposa dur a l'escenari una obra com “La filla del Mar”.

Me pregunt: Si hi ha joves capaços de participar al *Carnaval*, d'engrescar-se per representar una obra de teatre o de participar al col.lectiu parroquial “Curolla” ¿ No serem capaços els adults de crear altres plataformes d'entreteniment per tal que tots els joves i al.lotes que vulguin hi puguin participar?

Tal vegada amb una mica d'imaginació i creativitat trobarem alternatives a les discoteques, “Whiskis” i porrets que, per desgràcia, omplen les nits de massa joves.

Andreu Genovart Orell.

En la mort de Santiago Aso Moll, Amic de tots.
Aquest poema fou llegit abans del condol de la missa-funeral.

- *S'ha apagat sobtadament
la claror del teu somriure.*

- *La Candelera encengué
una llum de nova vida.*

- *Avui s'han posat de dol
les barqueres gabellines
per la mort d'un garballó
de palmes incombustibles.*

- *La tasca sense acabar,
sempre jove i optimista,
has posat el darrer bri
a la llatra de la vida.*

- *L'ensofrador del record
guarda les palmes més fines
amb que obraves, sempre obert,
senalles de simpatia.*

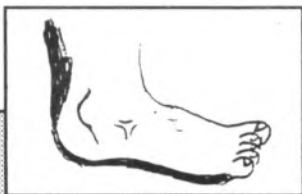
- *Ens esperes somrient
vora el Bon Déu que ens estima;
allà formarem, tots junts,
una eterna vetleria.*

Pere Orpí

3 de febrer 1993.

Un

per aquesta foto.

"A la nostra cultura, tot està simbolitzat pel bulldozer. A on visc, a bord d'un transbordador, hi ha uns bells turons just davant, a l'altra costat de la ribera. En aquest lloc hi construiràn cases... cases sub-urbanes en sèrie, per afegitó.

Ara bé, si un vol viure en un turó, el que vol és viure en un TURÓ i no destruir-lo per poder-hi viure. Però això es el que succeirà. Arrasaràn la part superior del turó fins a deixar-lo plà i després construiràn terraces fins arribar a la part d'abaix. Això destruirà l'equilibri ecològic del turó i, més envant, les cases s'esbucaràn; però llavors, ja estaràn pagades.

Per descomptat, un bon arquitecte disenyaria una casa en harmonia amb el turó.

Per què la companya urbanitzadora no contracte a un arquitecte així ?

En essència perquè l'urbanitzador no sent que el món extern sia el seu propi cos.

I ho és.

El món extern és l'extensió del nostre propi cos.

Un arquitecte intel·ligent i sensible sempre DEMANA al turó quin tipus de casa li agradaria hi construïssin damunt ell.

Si té alguna preferència per un tipus de casa i fà que el turó es sotmeti a ella, és que no està bè del cap. No se'n dona compte de que el món exterior és el seu cos. Quan se'n doni compte, recobrarà el sentit comú" (A.W. OM,1981)

Radiografia de Cala Rajada. Zones verdes.

Fa un temps a una "Conversa amb...", de Cap Vermell, el llavors batle D. Joan Alcover se li demanava referent a les zones verdes públiques de Cala Rajada i respongué que sí n'existien algunes i que s'anirien senyalitzant. Idò bé, no en veim quasi cap amb la seva senyal.

És clar, que aquest nucli de població disposa d'unes, encara, bones zones forestals i molt especialment als voltants de Cala Agulla. És un gran avanç, sí.

Ara bé, hauríen de tenir cura de totes. I encara més, tal vegada, de les petites zones.

Veiem un cas concret i pràctic: Dia primer d'agost s'inaugurava, oficialment, el nou casal destinat a la "gent gran" de Sol Neixent i demés personal d'edat major. Als seus voltants existeix un ampli terreny verd -zona parc/públic -. Però...en quin estat es troba ?

Des de que es donà el tro de surtida, valgui el símil esportiu, en octubre de 1990, per a l'execució de les obres de l'edifici, fins avui, per les raons que siguin, encara no s'ha "adecentat" el lloc (herbes, escombraries...). S'ha iniciat

qualque cosa, l'exacallaada i l'arranjament de les branques dels pins - amb tallat excessiu dels pins, al nostre parer -.

És urgent i obligat, creim, l'arranjament d'aquest bell solar -zona verda/parc- que podria ésser molt emprat per tots (nins, joves, adults, majors...).

Ja s'ha insinuat tot això, al pas, verbalment a dos regidors i al parer convençuts d'aquesta interessant reforma.

Aquí, a la franja no arbrada,

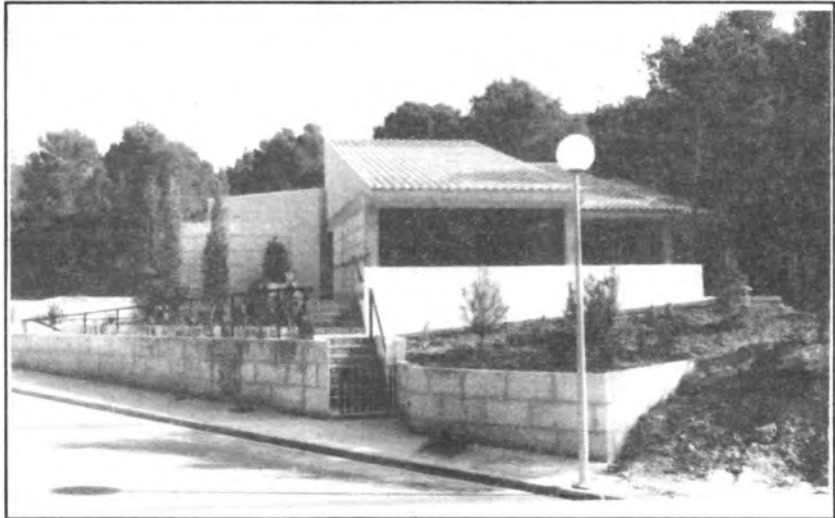
lateral al carrer Pizarro, hi caben molt bé, per exemple: pista(es) de petanca, uns columpis, una mini paret/frontó (mà i pala), un mini teatre romà ? (música, balls...). Sense fer massa malbé a la zona verda natural. Val ?

I quan posam mà a l'obra, senyors?

Agraïm ja la bona voluntat del nostre Ajuntament.

Cala Rajada, 10 gener 1993.

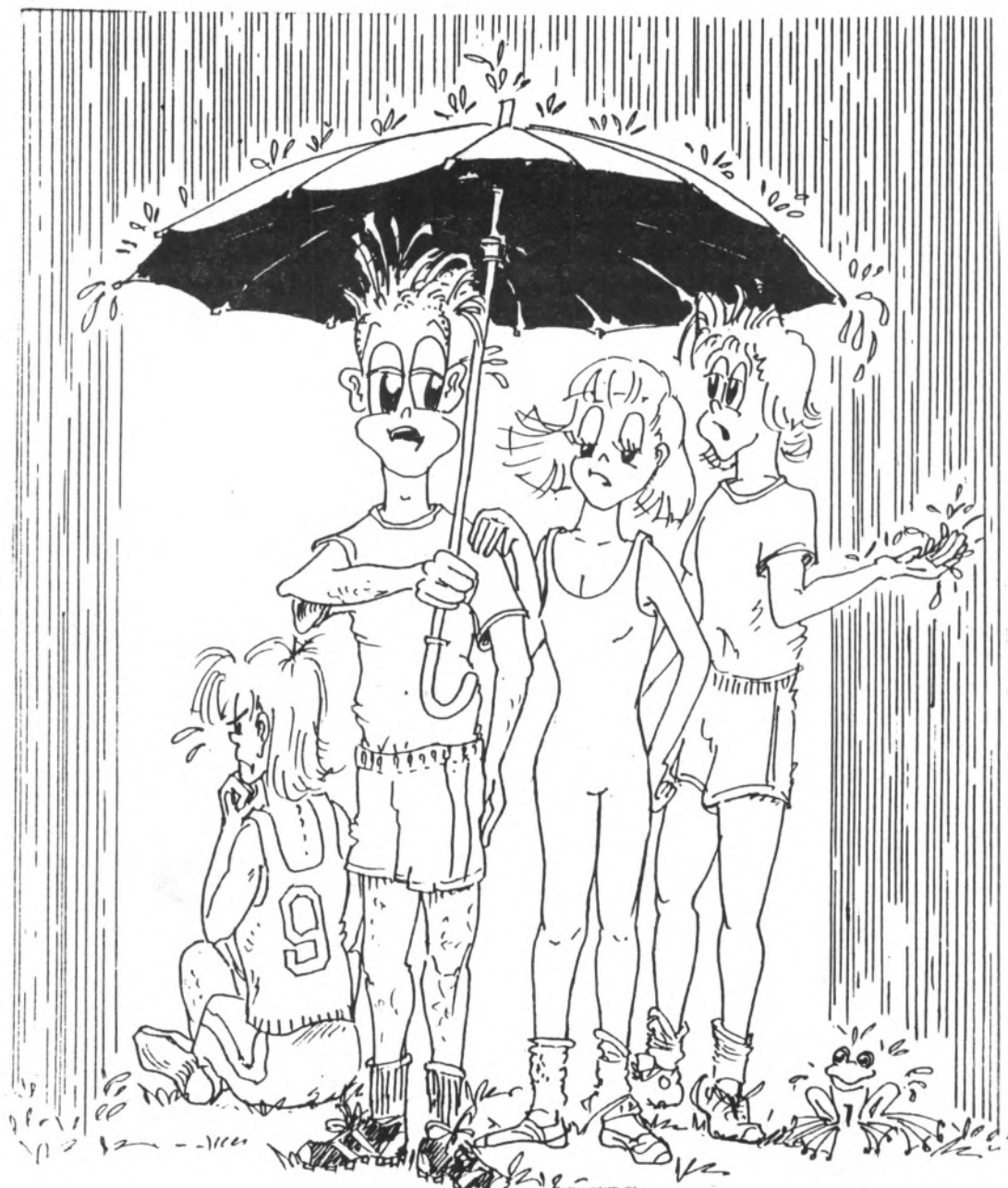
Joan Pujadas.

Amb fam i odi, no hi ha Pau.

Avui no jugam..... demà?

POLIESPORTIU.

A Capdepera o Cala Rajada s'havia de construir un poliesportiu...

Però, no s'ha fet.

Per què no és una realitat ? Quines passes s'han fetes ?

Pot ser... ja no interessa la seva construcció ?

Si altres pobles amb menys pressupost municipal i manco activitat esportiva el ténen, i noltros no.... De qui és la responsabilitat ?

ESPORTS.

Judo.

EL RENSHINKAN OBTÉ UN NOU TRIONF A CALVIÀ: L'equip femení campió i el masculí tercer del trofeu PRESIDENT.

Idò sí, efectivament, el Club Renshinkan obtingué un nou i important triomf el passat dissabte dia 6 a les instal·lacions esportives de Calvià. La majoria dels clubs illencs comparegueren a la V edició del Trofeu President, que es distingeix dels altres perquè és per equips. Un mínim de 3 i un màxim de 5 esportistes, són necessaris per formar l'esmentat equip.

El club del Llevant mallorquí presentà dos equips: un femení format per na Yolanda Gomila, Ma. del Mar de Arriba, Joana Aina Servera., Eva Andújar i Cati Sureda, aconseguiren vèncer a tots els equips rivals classificant-se per segon any consecutiu com a campiones del trofeu. L'altre equip, el masculí, estava format per Manolo Moreno, Joan J. Nicolau, Santi Espiritusanto i Miquel Sancho, amb només quatre membres a la competició eliminaren a l'equip de Menorca, proclamant-se els tercers d'aquesta jornada.

La classificació final fou la següent:

CATEGORIA FEMENINA:

- 1er. Renshinkan.
- 2on. Escola Dep. Mañes.
- 3er. D. Muratore.

CATEGORIA MASCULINA:

- 1er. Escola Dep. mañes.
- 2on. D. Muratore.
- 3er. Renshinkan.
- 3er. Kodokan.

PROMESSES '93.

7 medalles d'or, 6 d'argent i 15 de bronze, fan del Renshinkan el millor classificat en el campionat de Balears "Promeses 93".

La campiona olímpica Miriam Blasco realitzà una exhibició dels seus moviments de competició.

El passat dissabte dia 30, es celebrà el IV Campionat de Balears "promeses", trofeu reservat per a les categories sub-15, sub-13 i sub-11 que realitzaren una exhibició de moviments bàsics de judo.

L'escenari, com sempre és per aquest tipus de confrontació, fou el Poliesportiu de Calvià. S'enregistraren 125 inscripcions pel trofeu. Estaven quasi la totalitat dels clubs de les Illes Balears. Referent a l'exhibició infantil hi hagueren a prop de 150 participants. El Club Renshinkan fou l'únic de la Part Forana compromès a participar en dita demostració. Un pic acabada l'actuació de la categoria sub-11, Miriam Blasco, la primera dona espanyola que ha aconseguit una medalla d'or als Jocs Olímpics, realitzà una excel·lent actuació mostrant les seves tècniques especials de competició, essent del gust de tots els presents. Grans i petits pogueren apropar-se a demanar-li signatures i fotografies.

Referent al trofeu hem de dir que el Renshinkan obtingué guardons a totes les categories i fou a la vegada el millor classificat de tots els equips: feren 7 primers, 6 segons i 15 tercers. El segon lloc fou per Samyd d'Eivissa, la tercera plaça pel D. Muratore (Palma) i la quarta pel Shubukan.

Els medallistes del Club del Llevant:

CATEGORIA SUB13

Medalles d'or: Felipe Martínez, Lluís Pastor y Ma. de Carme Martínez.

Medalles d'argent: Sebastià Servera, Núria Gomila i Nativitat Lozano.

Medalles de bronze: Berta Munar, Ma. Antònia Matamales, Ma. Bel Umbert, Bàrbara Gomila, David Sansó, Xavier Terrassa, Rosa Alzina i Moises Ruiz.

CATEGORIA SUB15.

Medalles d'or: Antònia Massot, Jaume Gomila, Sebastià Gomila i Guillem Artigues.

Medalles d'argent: Sebastiana Sureda, Bàrbara Buzà i Juan Andrés Martínez.

Medalles de bronze: Magdalena Servera, Andrea Castrillo, Jerònima Bennàssar, Ma. Bel Garcia, Fc. Javier Marín, Simó Martí i Bernard Brunet.

La temporada colomòfila.

Enguany el bon temps no ha acompanyat a les amollades de coloms que ha realitzat el Club Colomòfil local. A conseqüència del vent i de la boira s'han perdut molts de coloms, els aficionats a aquest esport calculen que han perdut el seixanta per cent dels coloms que s'han amollat des de la veïna illa d'Eivissa. De les amollades que s'han fetes des de la península val més no parlar-ne.

Els colomòfils de la península a l'hora de començar la temporada tenen entre quaranta i cinquanta coloms. En canvi els nostres representants necessiten tenir uns colomers molt més poblats, sempre per damunt les cent unitats. En Pere Alzina va començar la temporada amb cent deu coloms; actualment just n'hi queden seixanta tres. Està clar que els nostres colomòfils tenen una afició a prova de bomba.

Si bé els darrers tres anys han estat xerexs i els nostres colomòfils han conegut moments de desànim, no han deixat de renovar i de millorar els seus colomers. Enguany, abans de començar la temporada importaren una cinquantena de coloms reproductors alemanys que representaren unes despeses de quasi tres centes mil pessetes.

No era la primera vegada que feien aquestes inversions però si que, segurament, serà la darrera perquè els socis s'han desenganat prou de les races importades i han comprovat que hi ha coloms de raça mallorquina que són tant bons, o més, que els que importen d'Alemanya; per això, ja han començat els primers intents per recuperar antigues raças de coloms mallorquins.

Quan ja han realitzat la primera meitat de la temporada colomòfila, la Federació ha publicat les primeres classificacions generals definitives. Són aquestes:

*CLASSIFICACIÓ GENERAL PER EQUIPS.

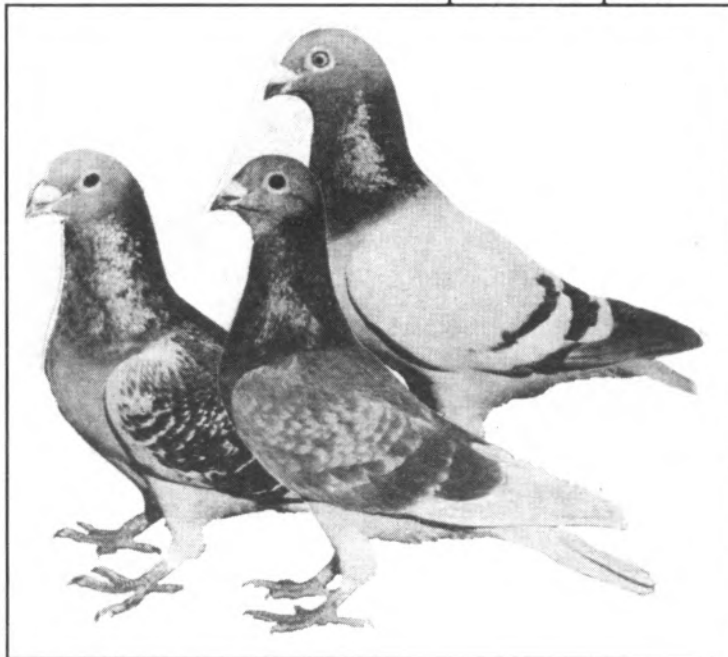
Amollades realitzades a l'Illa de Mallorca:

- 1er. Nicolau Nadal Gelabert.
- 2on. Tomeu Riutort Perelló.
- 3er. Pere Alzina Gelabert.
- 4rt. Sebastià Julià i Salvador Arèvalo.
- 5è. Pere B. Fernández.
- 6è. Antoni Domínguez Moll.
- 7è. J. J. Trobat i J. J. Rotger.

Classificació de l'amollada de Calpe.(27-2-93).

- 1er. Sebastià Julià i Salvador Arèvalo.
- 2on. Josep Alzamora Gomila.
- 3er. Antoni Domínguez Moll.
- 4rt. Sebastià Julià i Salvador Arèvalo.
- 5è. Pere Alzina Gelabert.
- 6è. Mateu Cantò Bisbal.

L'amollada feta des de Calpe (Saragossa) va ser desastrosa perquè d'uns cinquanta colom just n'arribaren set. Per cobrir els tres cents desset quilòmetres que separen les dues poblacions necessitaren unes cinc hores quan normalment n'empraven unes quatre.

el planeta verd.

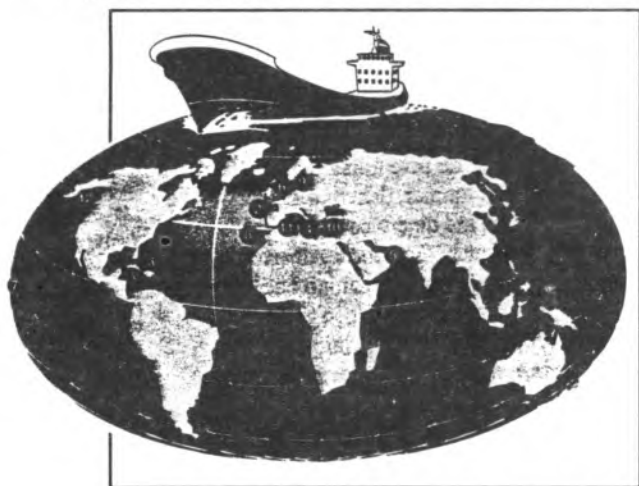
per Paco Galàan.

La mar : de rebost a femer.

El passat mes feien un repàs als problemes més immediats que pateix el nostre planeta. I, realment, la situació no és gens satisfactòria. Però tampoc hem de dramatitzar i caure en una depressió profunda. Hem d'ésser optimistes i defensar el patrimoni natural - de cada vegada més minso, però encara important- que ens queda.

Quan ja ha passat el "boom" informatiu de l'invasió de l'alga *Cauperpa taxifolia* "l'assessina", omple els diaris i els informatius televisius una sèrie d'accidents navals amb greus conseqüències ecològiques. El primer fou l'incendi del vaixell petrolier "Mar Egeo" al port de la Corunya. Les imatges de l'incendi i els ocells, roques i homes pringats de lolió i viscos líquid negre impactaren els ulls. El dantesc episodi deixa darrera la més greu contaminació litoral a Espanya i forts danys econòmics i socials a Galícia.

Poc després un altre petrolier s'embarcà a les illes Shetland, a l'Atlàntic nord, vertint tot el petroli dels seus dipòsits. Curiosament a un dels santuaris ornitològics d'Europa.

Però... poden evitar-se aquests accidents? Coneguda la perillositat d'aquest transport, no es pot obligar als petrolers a apropar-se massa a la costa?

Recentment els EEUU, després de la catàstrofe d'Alaska (enfonsament de l'Exxon Valdés) han preparat una sèrie de lleis que vedaran el pas de petrolers que no tinguin doble casc. I a Europa hi ha reunions per estudiar el tema de la seguretat marítima.

Quantes catàstrofes seran necessàries per prendre mesures dràstiques? Recordem que els abocaments per accidents, malgrat ésser els més espectaculars, no són els més greus. La major causa de contaminació per petroli es produeix al netejar els dipòsits al mig de la mar.

Una possible solució: dos vaixells en un.

Tots els petrolers de nova construcció hauran de tenir doble casc. Aquesta mesura augmentarà la seguretat de la càrrega i minva el risc de vessats a la mar.

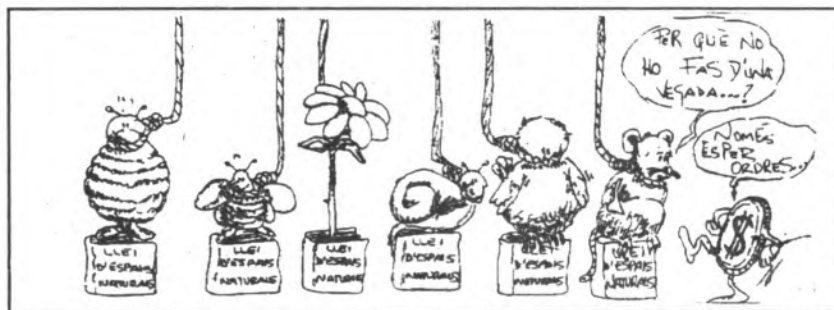
Actualment hi ha una dotzena d'aquests tipus de petrolers i uns 40 en construcció. El problema és que són d'un elevat cost.

Espanya, juntament amb França i Alemanya, estan desenvolupant un projecte de superpetrolier, que millora notablement les mesures de seguretat dels actuals, però darrera sempre queda el factor humà, i aquest és un factor imprevisible.

LEN

No podem deixar de mostrar la nostra tristesa per l'aprovació de la reforma de la LEN, dins el Parlament Balear. I aquest fet ens demostra que hi ha molta retòrica proteccionista però a l'hora de la veritat són els doblers els que manen.

Balears, la comunitat més rica d'Espanya, no deixa d'ésser una societat arcaica on els interessos d'uns particulars estan per damunt de la defensa i manteniment dels espais naturals.

Però no ens enganyem "l'amo en Biel" i el seu govern s'ha mostrat tal com és: no s'ha tallat gens, ni mica, per desprotegir certes àrees perquè es puguin construir uns camps de golf, unes urbanitzacions o parcel·lacions. I al seu programa electoral estava inclosa la urgència de la modificació de la LEN. Sense dubte certs constructors, urbanitzadors, propietaris o banquers sabran agrair la seva congruència.

IMATGES DEL NOSTRE PATRIMONI

Es Molinot

Capdepera tenia pocs molins de vent però, no conec cap altre poble que pugui presumir de molins tan curiosament emplaçats com noltros. En tenim a indrets molt variats: al pla, a la muntanya, damunt un pujolet, a la vorera de mar, però... també dins una torre de defensa com el del Castell, damunt un talaiot com el de Na Cabrona i "Es Molinot".

El nom de "Molinot" no vol dir que fos una torre de molí més grossa que les altres que ja hi havia sinó que tenia la bases fetes amb pedres més grosses que les normals. Aleshores els gabellins desconeixien les construccions talaiòtiques però, de qualque manera volien deixar constància d'una construcció diferent, anormal ; per això l'anomenaren "Es Molinot".

El talaiot és part de la paret partionera que separa tres finques diferents de la zona de Na Roca. Segons les referències orals, la construcció no pertany a cap d'aquestes finques. El constructor aprofitaria un indret improductiu, que no interessava a cap dels veïns per llançar-se a una aventura comercial.